

Szkoła jest dla Twojego dziecka

Informator dotyczący nowego programu nauczania i nowej ustawy o szkolnictwie skierowany do rodziców dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej, podstawowej szkoły specjalnej, szkoły specjalnej lub szkoły lapońskiej

Skolverket

Jesteś ważny

Dla Twojego dziecka jesteś najbliższą osobą. Dlatego też ważne jest, abyś miał dobry kontakt ze szkołą, w której uczy się Twoje dziecko, oraz współdziałał z nią na rzecz lepszego rozwoju dziecka. Dzięki dobrej współpracy wzrastają szanse dziecka na osiągnięcie optymalnego rozwoju, zarówno w zakresie zdobywania wiedzy, jak i rozwijania relacji społecznych.

Jeśli będziesz znał zadania stawiane przed szkołą, zwiększysz swoje możliwości współdziałania i wpływania na środowisko szkolne Twojego dziecka. W niniejszym informatorze znajdziesz informacje o niektórych zmianach, które są obecnie wprowadzane w miejscu w szkolnictwie i które mają wpływ na to, jak wygląda życie szkolne Twojego dziecka.

POJĘCIA RODZIC I OPIEKUN

Zwykle opiekunem dziecka jest jeden z rodziców lub oboje rodzice. Opiekun jest odpowiedzialny za dziecko i za zapewnienie mu właściwej opieki, bezpieczeństwa oraz dobrego wychowania. Opiekun dziecka generalnie nie zawsze ma prawo do uzyskania wszystkich informacji o kwestiach dotyczących dziecka i jego nauki w szkole, także takich, które są objęte poufnością. Rodzic niebędący opiekunem dziecka nie ma prawa do uzyskania informacji dotyczących dziecka, które są traktowane jako poufne.

W drodze do osiągnięcia tego samego celu

Ustawa o szkolnictwie oraz program nauczania mają gwarantować, że wszyscy uczniowie otrzymają równorzędne wykształcenie i opiekę niezależnie od tego, do której szkoły uczęszczają. Dokumenty te służą jako wytyczne w pracy z uczniami. Rząd uchwalił nową ustawę dotyczącą wszystkich form kształcenia wszystkich dzieci i całej młodzieży w Szwecji.

W ustawie o szkolnictwie zapisano między innymi, że uczniowie mają obowiązek uczestnictwa w zajęciach szkolnych, o ile nie istnieją istotne po-

wody usprawiedliwiającej nieobecność. Jako rodzic jesteś odpowiedzialny za dopilnowanie, aby Twoje dziecko chodziło do szkoły. Jeśli nie zgłosiłeś faktu nieobecności dziecka, a dziecko mimo to jest nieobecne w szkole bez ważnego powodu, zgodnie z ustawą o szkolnictwie musisz zostać o tym poinformowany przez szkołę jeszcze tego samego dnia.

Jeśli planujesz nieobecność dziecka w szkole, powinieneś skontaktować się z dyrektorem szkoły. To właśnie dyrektor podejmuje decyzje w sprawie nieobecności. Dyrektor szkoły jest również właściwą osobą do kontaktu w przypadku gdy rodzic chce, aby dziecko było zwolnione z pewnych obowiązkowych zajęć lub elementów objętych programem nauczania. W nowej ustawie ograniczono możliwości zwolnienia dziecka z zajęć obowiązkowych, ale nadal one istnieją. Decyzję w sprawie zwolnienia podejmuje dyrektor szkoły i może zezwolić na zwolnienie jedynie w przypadku występowania szczególnych przesłanek. Zwolnienie takie może dotyczyć jedynie pojedynczych przypadków i nie może ograniczać możliwości ucznia spełniania stawianych mu wymogów w zakresie posiadanej wiedzy i umiejętności. Od ewentualnej decyzji odmownej wydanej przez dyrektora szkoły można się odwołać do sądu administracyjnego.

Lokalny nadzór nad szkołą sprawuje kurator (gmina lub zarząd w przypadku szkół samodzielnych). Gdyby pojawiły się problemy, których nie możecie rozwiązać wspólnie wraz z pracownikami szkoły lub dyrekcją, możesz zwrócić się do kuratora. Każdy kurator powinien posiadać procedury na piśmie dotyczące rozpatrywania uwag odnoszących się do edukacji i działalności szkoły. Informacje o obowiązujących procedurach znajdziesz w szkole, do której chodzi Twoje dziecko.

Nowa ustawa o szkolnictwie zawiera szereg nowych postanowień dotyczących uprawnień szkoły na wypadek zakłócenia porządku przez ucznia, niestosownego zachowania lub poważniejszych przewinień. Poza wyproszeniem ucznia z klasy na czas do końca trwania lekcji i wysłaniem do dyrektora szkoły, w niektórych sytuacjach uczeń może utrzymać pisemne ostrzeżenie. W ostrzeżeniu tym zawarte będą informacje na temat tego, co się stanie, jeśli uczeń nie zmieni swojego zachowania. Uczeń może na przykład zostać przeniesiony na pewien czas do innej szkoły.

Nowa ustawa o szkolnictwie daje również dyrektorowi szkoły możliwość zawieszenia dziecka w prawach ucznia szkoły podstawowej, szkoły specjalnej lub szkoły lapońskiej, o ile jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa i możliwości pobierania nauki innym uczniom oraz jeśli inne środki nie pomogły. Zawieszenie może trwać jednorazowo najdłużej tydzień i może być zastosowane maksymalnie dwa razy w semestrze. Uczeń ma prawo do uzupełnienia wiedzy, której nie mógł nabyć w związku z zawieszeniem, a Ty jako opiekun masz prawo do odwołania się od decyzji dyrektora szkoły o zawieszeniu w prawach ucznia do sądu administracyjnego.

Nowe programy nauczania

Program nauczania dla szkoły podstawowej, podstawowej szkoły specjalnej, szkoły specjalnej i szkoły lapońskiej został opracowany na nowo w oparciu o nową ustawę o szkolnictwie, w wyniku czego każda z powyższych form szkolnictwa otrzymała odrębny program nauczania.

Wszystkie szkoły, zarówno gminne, samodzielne, jak i państwowe muszą realizować program dla danej formy szkolnictwa. Po przeczytaniu programu

nauczania będziesz wiedział, na jakich wartościach opiera się edukacja w szkole oraz jakie zdania i cele stawia się przed szkołą. Program nauczania obejmuje również plany zajęć oraz wymagania z zakresu wiedzy dla wszystkich przedmiotów.

Sposób pracy w różnych szkołach może być różny – zależy to od dyrekcji i personelu danej szkoły. Szkoła powinna także zapewnić uczniom uczestnictwo w pracy i działalności szkoły. Rodzice mogą uczestniczyć w spotkaniach i w rozmowach rozwojowych, na które są zapraszani. Mogą także sami kontaktować się ze szkołą swojego dziecka, aby współpracować z nią w inny sposób.

PROGRAM NAUCZANIA

Pierwsza część programu nauczania obejmuje podstawowe wartości, jakimi kieruje się szkoła, oraz jej zadania. Mówi się tu o tym, że działalność szkoły musi być prowadzona w zgodzie z demokratycznymi wartościami społecznymi oraz że wszyscy, którzy pracują w szkole, muszą respektować wartość każdego człowieka oraz nasze środowisko.

W drugiej części programu nauczania zamieszczono przekrojowe cele i wytyczne w zakresie kształcenia. Określa się tu normy, wartości i wiedzę, jakie powinny być udziałem każdego ucznia po ukończeniu szkoły. Edukacja w zakresie wszystkich przedmiotów szkolnych musi prowadzić ku osiągnięciu tych celów. Dwie pierwsze części programu, z pewnymi niewielkimi wyjątkami, mają również zastosowanie do działalności klas przedszkolnych oraz świetlic.

Trzecia część programu nauczania obejmuje plany zajęć wraz z obowiązującymi wymaganiami w zakresie wiedzy dla wszystkich przedmiotów.

PLANY ZAJĘĆ I WYMAGANIA W ZAKRESIE WIEDZY

Plan zajęć dla każdego przedmiotu podaje, dlaczego dany przedmiot jest nauczany w szkole, jaki jest cel związany z jego nauczaniem oraz jaką wiedzę i umiejętności dziecko będzie mogło dzięki temu nabyć. Plan zajęć określa również edukacyjną treść bazową. Jest to podstawowa wiedza, którą obowiązkowo należy przekazać w czasie zajęć z danego przedmiotu. Szkoły mogą do tej podstawy dodawać inne treści edukacyjne.

Wymagania w zakresie wiedzy stanowią uzupełnienie planu zajęć dla danego przedmiotu i są wykorzystywane do dokonania oceny rozwoju wiedzy i umiejętności ucznia. Opisują one, co uczniowie powinni wiedzieć i umieć na danym etapie edukacji i w jaki sposób powinno się to wyrażać. W szkole podstawowej obowiązują wymagania dotyczące uzyskania oceny zaliczającej na koniec klasy trzeciej z przedmiotów: język szwedzki, język szwedzki jako drugi język, matematyka, nauki społeczne oraz nauki przyrodnicze. Na koniec klasy szóstej uczniowie muszą uzyskać oceny zaliczające z wszystkich przedmiotów poza językami nowoczesnymi, a w klasie dziewiątej obowiązuje wymóg uzyskania oceny zaliczającej ze wszystkich przedmiotów.

W klasie trzeciej wymagania w zakresie wiedzy stosowane są jako narzędzie do dokonania oceny tego, czy dziecko posiadało wystarczającą wiedzę i umiejętności. W klasie szóstej (obowiązuje od roku szkolnego 2012/13) i dziewiątej wymagania w zakresie wiedzy stanowią podstawę do określenia, jakiej ocenie odpowiada poziom wiedzy i umiejętności, jaki dziecko osiągnęło z danego przedmiotu. Wymagania w zakresie wiedzy zostały skonstruowane w oparciu o nową skalę ocen; w klasie szóstej i dziewiątej wymagania te zostały określone dla ocen E, C i A. Ocena dostateczna oznacza najniższy akceptowalny poziom wiedzy, który odpowiada ocenie E.

W podstawowej szkole specjalnej wymagania w zakresie wiedzy dotyczą ukończenia klasy szóstej i dziewiątej dla wszystkich przedmiotów. W przypadku szkoły życia (dla osób z umiarkowanym i ciężkim upośledzeniem umysłowym) obowiązuje konieczność spełnienia wymogów w zakresie wiedzy na poziomie podstawowym i rozszerzonym na koniec klasy dziewiątej.

- W szkole specjalnej, która trwa 10 lat, na koniec klasy czwartej obowiązują
- wymóg zaliczenia następujących przedmiotów: język szwedzki, język szwedzki jako drugi język, matematyka, język migowy dla osób niesłyszących i niedosłyszących, nauki społeczne oraz nauki przyrodnicze. W klasie siódmej istnieje wymóg zaliczenia wszystkich przedmiotów za wyjątkiem języków nowoczesnych, a w klasie dziesiątej należy uzyskać oceny zaliczające ze wszystkich przedmiotów.

Dla szkoły lapońskiej obowiązują takie same wymagania w zakresie wiedzy jak dla szkoły podstawowej w zakresie klasy trzeciej i szóstej.

W dalszej części niniejszej informacji, gdy mowa jest o wymaganiach w zakresie wiedzy, podajemy wyłącznie informacje dotyczące szkoły podstawowej. W takich wypadkach dla rodziców dzieci uczęszczających do podstawowej szkoły specjalnej, szkoły specjalnej lub szkoły lapońskiej zastosowanie mają informacje podane w powyższej ramce.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o ustawie o szkolnictwie lub programie nauczania, dokumenty te znajdziesz na stronie internetowej Zarządu ds. Szkolnictwa:

www.skolverket.se/skollagen2011 (ustawa o szkolnictwie)

www.skolverket.se/nyalaroplaner (program nauczania)

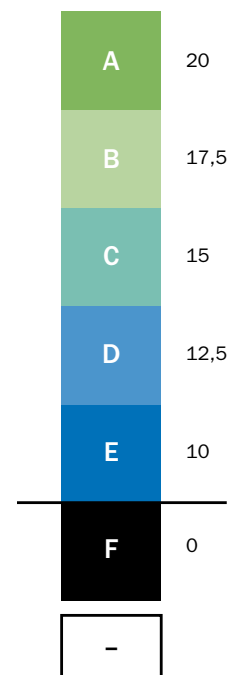
NOWA SKALA OCEN

Wprowadzono nową skalę ocen obejmującą większą liczbę ocen niż dotychczas. Nowa skala ocena składa się z sześciu ocen: A, B, C, D, E i F. Ocena A jest oceną najwyższą, podczas gdy ocena E jest najniższą oceną zaliczającą. Ocena F oznacza ocenę niedostateczną. W przypadku gdy uczeń był nieobecny na tak wielu zajęciach, że brak jest podstawy do wystawienia oceny, oznacza się to za pomocą kreski.

W przypadku podstawowej szkoły specjalnej nowa skala ocen obejmuje pięć ocen: A, B, C, D i E. Skala ta nie zawiera oceny F ani kreski oznaczającej brak podstawy do wystawienia oceny. W przypadku gdy uczeń podstawowej szkoły specjalnej nie spełni wymogów do uzyskania oceny E lub gdy brak jest podstawy do wystawienia oceny ze względu na dużą nieobecność, nie wystawia się oceny z danego przedmiotu.

Aby uzyskać ocenę A, C lub E, uczeń musi w pełnym zakresie spełnić wymogi przypisane do tych ocen. Aby uzyskać ocenę B, uczeń musi spełnić wymogi w zakresie wiedzy obowiązujące dla oceny C oraz przeważającą część wymogów dla oceny A. Podobnie jest w przypadku oceny D – uczeń musi spełnić wymogi w zakresie wiedzy obowiązujące dla oceny E oraz przeważającą część wymogów dla oceny C.

Jeśli Ty lub Twoje dziecko chcielibyście znać przyczynę wystawienia takiej, a nie innej oceny, zgodnie z nową ustawą macie prawo do uzyskania takiej informacji.

OCENY Z KLASY SZÓSTEJ

Począwszy od jesieni 2012 r. oceny będą wystawiane na koniec klasy szóstej, a następnie na koniec każdego semestru aż do ukończenia klasy dziewiątej. Oceny semestralne będą wystawiane w oparciu o wiedzę i umiejętności, jakie uczeń nabył do końca ocenianego semestru. Oceny na koniec klasy szóstej będą wystawiana w stosunku do wymogów w zakresie wiedzy obowiązujących dla klasy szóstej. Począwszy od klasy siódmej oceny będą wystawiane w stosunku do wymogów w zakresie wiedzy obowiązujących dla klasy dziewiątej.

Dokonywanie oceny i rozmowy rozwojowe

Aby mieć pewność, że dziecko rozwija się zgodnie z przekrojowymi i długoterminowymi planami wytyczonymi przez program nauczania dla każdego przedmiotu, ważne jest, aby praca szkoły odbywała się we współpracy z domem. W ciągu roku szkolnego nauczyciele na bieżąco dokonują oceny nauki dziecka

i jego rozwoju. Informacje na ten temat otrzymasz co najmniej raz na semestr podczas wspólnego spotkania z nauczycielem lub wychowawcą klasy w celu przeprowadzenia tzw. rozmowy rozwojowej.

Podczas rozmowy rozwojowej zostanie opracowany indywidualny plan rozwoju. Indywidualny plan rozwoju będzie zawierał ocenę rozwoju wiedzy i umiejętności dziecka w zakresie przedmiotów nauczania. Plan ten będzie również zawierał zestawienie działań, jakie należy podjąć, aby dziecko osiągnęło wytyczone cele i mogło rozwijać się w optymalny sposób.

Jeśli chcesz uzyskać więcej informacji na temat rozmów rozwojowych, indywidualnych planów rozwoju z pisemną oceną (IUP) oraz programu działań, wejdź na stronę internetową Zarządu ds. Szkolnictwa:

www.skolverket.se/iup

Prawo do optymalnego rozwoju

Wszystkim uczniom należy zapewnić możliwości i środki, jakie są im potrzebne do nauki i rozwoju osobistego, tak aby mogli rozwijać się w optymalny sposób. Dotyczy to także uczniów, którym spełnienie wymogów stawianych przez program nauczania przychodzi bez trudności. Uczniowie, w przypadku których istnieją obawy, że nie spełnią wymogów w zakresie wiedzy wymaganych do zaliczenia danego przedmiotu, mają prawo do uzyskania dodatkowej pomocy. Do zadań dyrektora szkoły należy dopilnowanie, aby potrzeby uczniów zostały zdiagnozowane, a jeśli okaże się, że dany uczeń wymaga dodatkowej pomocy, obowiązkiem dyrektora szkoły jest opracowanie specjalnego planu działań.

Zarówno Ty, jak i Twoje dziecko macie prawo do uczestniczenia w opracowywaniu planu działań. Ponadto, zgodnie z nową ustawą o szkolnictwie, rodzic ma prawo do odwołania się od decyzji dyrektora szkoły do instancji odwoławczej. Możliwość odwołania dotyczy zarówno odmowy opracowania planu działań, jaki i treści opracowanego programu działań. Możliwość odwołania przysługuje także na decyzję dyrektora szkoły w sprawie przyznania pomocy określonej grupie objętej dodatkowym nauczaniem lub określonej osobie, jak również na decyzję w sprawie indywidualnego toku nauczania.

Chcesz zapoznać się z całym programem nauczania?

Program nauczania można zamówić lub pobrać na stronie internetowej Zarządu ds. Szkolnictwa webbplats www.skolverket.se

ISBN 978-91-87115-02-8
Grafisk form: AB Typoform
Omslagsfoto: Michael McLain
Foto inläga: Michael McLain
Skolverket 2011

Skolverket